

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: (S. S.)

Cím: *Hóvihar, jég és fagy a Néprajzi Múzeumban*

Forrás: *Uj Nemzedék*

Bp.

(Hely)

1922. 7. 12

(Idő)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Néprajzi Múzeum

Idő

"1922"

Személy

Helysz

Hóvihar, jég és fagy a Néprajzi Múzeumban

— Az Uj Nemzedék

A Néprajzi Múzeum mostoha helyzete közismert. Szinte hétről-hétre lehetne jelentést tenni a benne előforduló meteorológiai változásokról. Az elmúlt tavasz árvízveszedelmét az évszakok változása szerint más-más veszedelem váltja fel. Nyáron át a monstruózus hombárok üvegtetején át izzón betűző napsugarak visznek véghez pokoli pusztítást a kincseket érő gyűjteményekben. A télen átmedvesedett tárgyak a hirtelen forróságban szétrepedeznek s mert igen nagy részük helyszüke miatt óriási halmokba rakva, rendezetlenül hever, penészedésnek is indulnak. Mikor a rendezetlen roppant lombtárakba léptünk, legelső érzésünk az volt, hogy *onnan egymásután tűnhetnek el értékes tárgyak anélkül, hogy azonnal észrevehetnénk a múzeum őrei, annyira lehetetlenség a kincseket érő anyagot mai helyén számon tartani. Azokból a roppant hombárokból egymásután eltűnő darabokért senkit sem lehetne felelősségre vonni.* Nyugodtan kijelenthetjük, hogy nincs ma a világon olyan elmaradott ország, amely így merne banni saját kincseivel. És ez annál megdöbbentőbb, mert a magyar néprajzi múzeum anyaga mai állapotában sokkal becsesebb, semmint gondolnók. Folklorisztikai gyűjteményünk világhírű s az érte való felelősség annál súlyosabb, mert külföldi tudósok állandó ér-

tudósítójától. — deklődése folytán ugyszólván nemzetközi ellenőrzés alatt áll. Madarassy László múzeumi őr vezetése mellett jár-tuk be a vigasztalanul megdöbbentő raktárakat.

— Elvben van már egy helyisége a Néprajzi Múzeumnak — magyarázza vezetők. — A budai Szegényház utcában, ahol most a pozsonyi egyetem van elhelyezve. A pozsonyi egyetemnek ugyan már régebben odaigérték a *pécsi hatapródiiskolát*. Amde a katonai hatóságok merev elzárkózása következtében nem tud odaköltözni. Volno ugyan egy másik kombináció is a múzeum elhelyezésére, tudniillik az Andrássy-uti Képzőművészeti Főiskola épülete. Ez a kombináció azonban szintén csak arra az esetre volna lehetséges, ha a Képzőművészeti Főiskola viszont megkaphatná a hívősvölgyi hadapródiiskolát. Ez hasonló okok folytán szintén nem sikerült — eddig.

Egyelőre tehát az a helyzet, hogy a Néprajzi Múzeum itt marad hevenyészett helyén. Annyira számítunk rá, hogy egy-két éven belül nem oldódik meg ez a végtelenül fontos kérdés, hogy *Báthy igazgatónk el is készítette a múzeum új katalógusát*. Nem akarjuk a közönséget továbbra is tájékoztatás nélkül hagyni, legalább a valamiképpen rendezhető és elhelyezhető anyag felől.

— A kereskedelmi és a vallásügyi

kormány közösen egymillió korona költséggel nagyjából helyrehozták ezt az épületet és így most a megreparált helyeken nem is esurog be az eső. Ellenben becsurog máshol. Alig valamivel jobb a helyzet, mint volt egy évvel ezelőtt. A gyűjtemény természetesen ma is a legnagyobb mértékben tűzveszélyes és ez a hely közbiztonsági szempontból is nagyon bizonytalan. Pótolhatatlan értékek vannak kitéve állandóan a legnagyobb veszedelemnek. A kutatók elől még inkább el van zárva ez a helyiség. A roppant hideg miatt még a kézi könyvtárat sem lehet használni.

Megnéztük a több mint huszezer kötetes kézi könyvtárat, amely önmagában is megbecsülhetetlen érték. Egy szűk terembe zsúfolva állnak a hatalmas könyvszekrények. A ritka becsű Fock-könyvtár s a Heyman-könyvtár, a múzeum legutóbbi szerzeményei *katalogizálatlanul a nagy könyvszekrények alsó rekeszébe zsúfolva várják a tavaszt*. Addig gondolni sem lehet rá, hogy rendezzék, mert a könyvtárnak nevezett jégverembe belépni egy sarkvidéki expedícióval felérő vállalkozás.

A Néprajzi Múzeum éghajlati viszonyaira elég egyetlen jellemző adatot megemlítenünk: *az alkalmazottaknak majdnem fele állandóan influenzás*. Egy-két fűtött helyiség s az emberek állig begombolkozva, nagy ruhadarabokba burkolózva, sietnek át egyikből a másikba. Maguk a múzeum őrei a mostani rettenetes időjárás ellenére is örülnek, ha vidéki gyűjtőutra indulhatnak. Jobb Nyírbátorban elakadni hóvihárban, mint ezekben a helyiségekben dolgozni, mert

a tudós önfeláldozásának semmi értelme sem volna itt. Aki félnapot dolgozni merne a jégvermekben, másnap ágyának esik. Ha a gyűjtemény szabad ég alatt

volna, akkor sem lehetne rosszabb helyen.

A tavaszi árvíz viszontagságait most az utóbbi napok hóviharai váltották fel. Az üvegtetőkön becsapogó víz megfagyott s ami nem repedezett meg a kánikulában, most a jég fesztítő erejétől hasadozik.

— Ha legalább a magyar anyagot tudnók valóban múzeumi milieu-ben elhelyezni, már az is sokat jelentene — szól vezetőm, miután percekben át néma megdöbbenéssel vándoroltunk a kincshalmok között. — A magyar népviseletbe öltöztetett viaszbábokat szeretnők szobákban elhelyezni, megfelelő butorzat között, mert így üvegszekrényekbe gyömöszölve, nincs semmi értelmük.

Azokon a részeken barangolunk, amelyek némileg rendezve vannak s valamelyest számon vehetők. Egy állatbörből készült sátor mellett megállunk. A sátor alsó bőrlébenyegét *az egerek valóságos szétmarcangolták*. Az egerek kipusztítására gondolni sem lehet, mert a környező vasuti és egyéb raktárakból valóságos népvándorlásokat rendezhetnek éjszakánként. A múzeum őrei csak napról-napra észoruló szívvel, tehetetlenül konstatálhatják az újabb pusztulást.

A finom rizspapíron készült kínai és japán festmények sorra repedeznek. Ezek a festmények olyan értéket képviselnek, hogy *Kína és Japán maga is szívesen visszavásárolná tőlünk*.

Az egyiptomi mumia lábujján fehér csapadék. Az egyik elkeseredett űr a következő megjegyzést füzi hozzá: „Két-ezer éven keresztül megmaradt épségben. Nálunk még ez is penészedni indul. Mert ez penész!”

A tudomány szent madara, a bagoly csak huhogni jár ide. Csöndes éjszakákon fön­n az ormótlan üvegtetők alatt vad háboruságba keveredik egymással. Reggel aztán a földön és az üvegszekrényeken tollak, lemészített verebek szárnyai és egyéb hulladékok jelzik a tudomány szent madarának ittjártát. Sivár éjszakai huhogása szimbóluma a Néprajzi Muzeum mai helyzetének.

(r. v.)